

Forord

Med denne udgave af NyS kan vi tilbyde seks artikler, fra det anvendte til det teoretiske og fra prosodi til interaktionel og institutionel magt.

I deres artikel *Magt og anerkendelse i dialogdispositivet* kombinerer Alice Juel Jacobsen og Gorm Larsen Foucaults *dispositiv*-begreb med etnometodologisk konversationsanalyse i et forsøg på at beskrive den interaktionelle magt der optræder i samtalen mellem leder og medarbejder. Særligt har forfatterne fokus på hvordan medarbejderens potentielle magtmuligheder øges og konkret anvendes når lederen anvender en anerkendende coachende ledelsestilgang. Artiklen har dels et metodeudviklende sigte idet den kombinerer den konversationsanalytiske næranalyse med den Foucault-inspirerede magtanalyse, dels en teoretisk og samfundsanalytisk pointe om *den dialogiske vending* hvor 'dialog' er et ideal i mødet mellem borger og system.

Anna Steenberg Gellert, Dorthe Klint Petersen, Ina Borstrøm, Mads Poulsen og Carsten Elbro præsenterer i deres artikel *Tidlig indsats mod ordblindhed – en effektundersøgelse med elever i 1. klasse* de første resultater fra et større interventionsforsøg med ordblindhed. Forsøget afprøver et nyudviklet undervisningsprogram, og det inddrager 111 elever i risiko for ordblindhed som fik 76 lektioners undervisning med fokus på sproglyde og bogstavkendskab. Disse elever sammenlignes i artiklen med 96 elever med lignende risiko for ordblindhed som fungerede som kontrolgruppe. Forsøget viser lovende resultater og peger på en mindsket risiko for ordblindhed for de elever der har deltaget i forsøget.

Katrine Rosendal Ehlers skriver i artiklen *Sin og deres med flertalsantecedenter i KorpusDK* om variation i brugen af *sin/deres* i sætninger som *de har fået sin egen side*. Denne brug går imod den overvejende tendens i standarddansk, som har *deres* når antecedenten er i flertal. Artiklen er baseret på en empirisk undersøgelse af sprogbrugen i korpus.dk, og den viser at *sin* godt kan optræde i flertalskontekster, selv i relativt formelt sprog. Analysen viser at forekomsten af *sin* med flertalsantecedenter er systematisk og ikke blot en kongruensfejl.

I artiklen *Invers kasusattraktion i dansk, norsk og svensk* sammenligner og kontrasterer Oliver Rix Johannsen brugen af nominativ og oblik kasus i *del/dem* som optræder i subjekt og som styrelse for præpositionen *til* i henholdsvis dansk, svensk og norsk bokmål. Det er altså konstruktioner som *deldem der gør sig umage*, *belønnes derfor* og *belønningen tilfalder deldem der gør sig umage*. Rix Johannsen sammenligner hvor stor variationen er i hver af konstruktionerne i svensk, norsk og dansk (i avistekster og Facebookopslag). På den baggrund diskuterer forfatteren om der kan være forskellige forklaringer på at oblik kan optræde i subjekt og nominativ i præpositionsforbindelser. Som titlen siger, argumenteres der for at kasusvariationen i dansk bedst forklares med *invers kasusattraktion*, dvs. en reanalyse af kasus på baggrund den funktion som leddet indtager et andet sted i sætningen.

Christophe Zerakitsky Vies og Nicolai Pharaos skriver om sprogforandring på prosodisk niveau i deres artikel *En høj, en lav? En stigning, et fald? En undersøgelse af ændringer i det næstvedske trykgruppemønster*. Man har længe vidst at danske regiolekter især adskiller sig fra hinanden ved intonation. I deres undersøgelse sammenligner Vies og Pharaos talere fra Næstved optaget i både 1980'erne og 2000'erne for at se om de ændrer intonation, trykgruppemønster, i retning fra klassisk sjællandsk til københavnsk. Metoden er statistisk modellering af det akustiske signal med metoden Generalized additive Mixed Models, GAMMs. Resultatet peger overordnet på en bevægelse i retning af københavnsk, men også på stor variation talerne imellem.

Over de sidste år har man på NyS' sider kunnet følge en debat om fonetisk (og fonologisk) transskription af dansk. I dette nummer giver Rasmus Puggaard-Rode sit input til den diskussion i artiklen *International og dansk praksis i notationen af lukkelyde*. Som titlen antyder, fokuserer Puggaard-Rode på lukkelydene /p t k b d g/. Artiklen redegør for principper og afvejninger som må inddrages når man beslutter sig for en notation. Den vurderer på den ene side de artikulatoriske argumenter for at vælge forskellige notationer, på den anden side sammenlignes den/de danske praksis(er) med notationen af andres sprog. På den baggrund giver Puggaard-Rode sine argumenter for hensigtsmæssig notation af lukkelydene.

God fornøjelse med læsningen!